

هادی مقدم دوست، سینماگر مطرح، در نشست روایت شخصیت محور بیان کرد

تأثیر شناخت شخصیت در آثار ماجرا محور

ریحانه موسوی

دومین کارگاه از اولین روز رویداد ملی «روایت شهر»، نشست روایت شخصیت محور، با حضور هادی مقدم‌دوست، کارگردان و فیلم‌نامه‌نویس مطرح کشور، برگزار شد. این رویداد که به‌همت مؤسسه فرهنگی شهرآرادر کارخانه نوآوری مشهد برگزار می‌شود، تا سه شنبه، ۲۱ مردادماه، ادامه دارد.

- ازوم مطالعه درباره شخصیت آثار شخصیت محور

هادی مقدم دوست که کارگردانی فیلم‌های سینمایی «هیپات» و «سر به مهر» را برعهده داشته است، در نشست رویداد «روایت شهر» بیان کرد: در ساخت فیلم‌های شخصیت‌محور باید درباره شخصیت فیلم مطالعه زیادی صورت بگیرد؛ در این صورت ضربت تأثیرگذاری فیلم افزایش می‌یابد، اما متأسفانه این اتفاق کمتر رخ می‌دهد. نبود مطالعه و تحقیق جامع و تحلیلی منجر به تولید آثار سطحی و کم‌اثر خواهد شد. در تحقیق باید موضوع از جوانب مختلف مطالعه شود تا واقعیت کامل موضوع شناسایی شود. وی خاطرنشان کرد: شخصیت موجب می‌شود موضوع و مضمون فیلم را تعیین و پیدا کنیم. ممکن است که شخصیت تنها یک فرد نباشد و مثلاً یک رسم، ارادت و... باشد. هر چه اطلاعات بیشتری درباره رفتار شخصیت وجود داشته باشد، ساختار مشخص تری در ساخت اثر شکل می‌گیرد و در حقیقت ارزیابی و عیار یک اثر با این اطلاعات درباره شخصیت به دست می‌آید. این سینماگر خاطرنشان کرد: پیدا کردن رفتارها برای رسیدن به صفت‌ها از موارد مهم در مطالعه و پژوهش یک شخصیت است و پیدا شدن صفات، نقطه‌ای است که می‌توانیم درباره این صفات اظهارنظر کنیم.مقدم‌دوست تأکید کرد: شناختن صفات منجر به اظهارنظر درباره شخصیت می‌شود و این، کارویژه صفت است و همین موضوع است که در بیان نویسنده هم تأثیر می‌گذارد. نویسنده باید از صفات شخصیت شناخت داشته باشد تا بتواند شخصیت را ارزیابی و تحلیل کند و بر مبنای آن بتواند روایت را شکل دهد. اگر این کار انجام شود، فیلم به‌خیر تبدیل می‌شود و در همین سطح باقی می‌ماند و به سطح تأثیرگذاری و ایجاد احساس نمی‌رسد.

● تأثیر ارزشیابی بر مشخص شدن روایت یک نقش وی گفت: با رسیدن به ارزشیابی لازم، روایت یک نقش تأثیرگذار مشخص می‌شود. همین احساس نسبت به صفات است که منجر به تأثیر روایت در مخاطب می‌شود. اینکه مخاطب نیز کار را بپسندد یا نپسندد به

همین مرحله‌باز می‌گردد. این مرحله باید در ارزشیابی تحقیق مورد توجه قرار بگیرد.مقدم دوست خاطرنشان کرد: ممکن است خود یک شخصیت در ذهن ماندگار نشود، اما یک صفت و رفتار او، بیشتر در اذهان ماندگار می‌شود. حتی ارائه این صفات درباره اشیا هم چنین کاربردی دارد. این هنرمند که نویسنده‌گی سریال «وضعیت سفید» را در کارنامه خود دارد، اظهار کرد: اگر هنرمند درباره شخصیت مطالعه کرده باشد، می‌تواند در داستان نویسی و مستندسازی، مسیر تاریخی آن را ترسیم کند و فیلم عمیق‌تر و تأثیرگذارتری بسازد. مسیر منحنی شخصیت در فیلم‌های داستانی یک مبحث معروف است و اهتمام به آن اثر را جذاب‌تر می‌کند؛ زیرا تماشاگر همیشه به دنبال تغییر کردن چیزی در فیلم است. وی یادآور شد: یکی از عناصر مهم در مبحث شخصیت، روند تغییر و تطور آن است. این موضوع هم در داستان کاربرد دارد و هم در مستند و خرده روایت و می‌تواند شما را ترغیب کند تحقیق جامع‌تری انجام دهید.مقدم دوست با اشاره به تفاوت مرحله شخصیت‌شناسی با مرحله شخصیت‌پردازی یادآور شد: در مرحله شخصیت‌شناسی ما اطلاعاتی درباره یک موضوع کسب می‌کنیم، اما شخصیت‌پردازی مرحله ارائه اطلاعات کسب‌شده به‌نحو مطلوب و هنرمندانه و سنجیده است.

- تأثیر شناخت شخصیت در آثار ماجرا محور

مقدم دوست ادامه داد: برای ساخت فیلم‌های ماجرامحور که ماجرا در آن‌ها برجستگی بیشتری دارد، باید درباره شخصیت به معنای واقعی کلمه مطالعه و تحقیق صورت گرفته باشد. این یک کار بدیهی است، اما انجام نمی‌شود و موجب لطمه وارد شدن به فیلم خواهد شد. دراین صورت اثر آن‌گونه که باید اثرگذار نخواهد بود و ممکن است فیلمی سطحی و شعاری باشد. این هنرمند معتقد است: وقتی قرار است یک فرد وارد داستان و فیلم ما شود، باید او را به‌خوبی بشناسیم و از این امر به‌راحتی گذر نکنیم، اما این کاری است که اگر انجام ندهیم و ساده‌از روی آن عبور کنیم، در فیلممان خلأ ایجاد می‌شود و حرف‌های نگفته بسیاری در آن باقی می‌ماند.وی در پاسخ به سؤال یکی از مخاطبان مبنی بر تأثیر تحقیق بر پویا نبودن فیلم بیان کرد: کشفیاتی که در سیر تحقیق به دست می‌آید، خود باعث لذت بردن از فیلم می‌شود و اگر با ذوق و سلیقه کار شود و شخصیت صفات خود را ارائه دهد، فیلم جذاب خواهد شد. خلاقیت زیاد نیاز به تغییر و چرخش در شخصیت ندارد.مقدم دوست در پایان بیان کرد: اگر اثر شما درباره یک موضوع یا مضمون باشد، بازهم شخصیت است که به پیدا کردن مضمون کمک می‌کند.

کارگاه «ساختار خرده‌روایت» از مجموعه کارگاه‌های رویداد «روایت شهر» با حضور باقر مفیدی کیا، فیلم‌ساز و نویسنده، روز گذشته، ۲۸ مردادماه، در کارخانه نوآوری مشهد برگزار شد. باقر مفیدی کیا با بیان اینکه ما در هنر اختلاف نظر‌های اساسی در تعریف داریم، گفت: در هنر، تعریف متقن کار غلطی است. نمی‌توان گفت این خرده‌روایت است و آن نیست. وی با بیان اینکه خرده‌روایت بازسازی‌خاطره است، بیان کرد: یکی از جذابیت‌های خرده‌روایت بازسازی است که با مستند و گزارش متفاوت است و بازگیر و دیالوگ دارد. خرده‌روایت باید حداقل سه ایزود داشته باشد؛ درغیراین صورت، به‌صرفه نیست. مفیدی کیا گفت: غیر از هسته مرکزی خرده‌روایت که مستند است، در باقی مسائل، دست کارگردان

در تخیل باز است. در خرده‌روایت، باید از توضیح

اضافه رهیز کرد. نباید بیشتر از نیاز اطلاعات داد؛ در

خرده‌روایت اطانب نداریم. این کارگردان بیان کرد:

روای با نقل ساخت خرده‌روایت را جذاب می‌کند و

مخاطب آن را دوست دارد. استفاده از نریشن نیز

در خرده‌روایت جذاب است. وی با اشاره به اینکه

خرده‌روایت از نظر اجرا به سینما نزدیک می‌شود،

تصریح کرد: خرده‌روایت غایت ندارد و مبتنی بر

پیش فرض مخاطب است. هر چه از عناصر سینما

بیشتر در خرده‌روایت محقق شود، موفق‌تر خواهد

بود. مفیدی کیا خاطر نشان کرد: فیلم کوتاه از هیچ

پو‌وجود آوردن است، اما خرده‌روایت بر پایه واقعیت

و درباره افراد مشهور است. خرده‌روایت یک ابزار

فرهنگی است.

مجید ظریف، دبیر هنری رویداد «روایت شهر»:

استقبال هنرمندان بیشتر از پیش‌بینی‌ها بود

ما کمک کند. وی درباره تفاوت‌های سلسله رویداد‌های «روایت شهر» با جشنواره‌های مشابه گفت: ما همیشه با جشنواره‌های تولید تصویری طرف هستیم که نهادهای برگزارکننده محتوایی را مدنظر دارد و آن را با فیلم‌ساز به اشتراک می‌گذارد که یا فیلم‌ساز را ترغیب به تولید می‌کند یا خود او در آن موضوع فیلمی دارد و در جشنواره شرکت می‌کند. اکنون هزینه‌های فیلم‌سازی و مدل فیلم‌سازی به‌گونه‌ای نیست که با برگزاری یک جشنواره و انگیزه‌ای مانند جایزه، کسی بخواهد فیلم بسازد. به‌همین دلیل خیلی از جشنواره‌ها به‌ویژه جشنواره‌های شهری در سراسر دنیا برای تولیدات حمایت‌های مالی تعریف می‌کنند. او ادامه داد: مادر این رویداد سوژه‌های مشخص هویتی شامل مکان، شخصیت، موضوع را که از لحاظ بصری کمتر کار شده‌اند، یا آن قدر اهمیت دارند که هنوز هم باید برایشان کار انجام شود، جدا کردیم. این انتخاب طی یک فرایند طولانی بررسی پژوهش‌های مختلفی در حوزه مشهد انجام شده است که در نتیجه آن به ابتدا، به هفتصد، سپس چهارصد و بعد از آن به هشتاد سوژه رسیدیم. ما این سوژه‌ها را در قالب‌های مستند، داستانی و شهرپانویه مخاطبان معرفی کردیم و به فیلم‌سازان گفتم‌ای بین این سوژه‌ها با زاویه دید مدنظر ما فیلم بسازند. شاید بشود گفت ما جشنواره‌ای برگزار می‌کنیم که هم‌زمان حمایت مالی و سفارش مشخص دارد.

- ایجاد حس‌های مشترک میان هنرمندان

دبیر هنری رویداد «روایت شهر» درباره تأثیر کارگاه‌های پیش‌بینی‌شده در این رویداد می‌گوید: مهم‌ترین موضوع

عبدن سعید گل‌شیراز

هادی مقدم دوست در گفت‌وگو با «شهرآر» مطرح کرد

«روایت شهر»، حرکتی پیش‌رو در حوزه تولید فیلم‌نامه

هادی مقدم دوست که فعالیت سینمایی خود را در مقام کارگردانی از سال ۱۳۸۹ با فیلم «چسب زخم» آغاز کرده و تاکنون آثار بسیاری در سینما و تلویزیون ساخته است، در گفت‌وگو با شهرآرا گفت: وقتی از من برای حضور در این رویداد دعوت شد و متوجه شدم که هدف دست‌اندرکاران آن از این اقدام، تولید متن برای کار رسانه‌ای است، احساس خوبی داشتم و به این نتیجه رسیدم که این کاریک عملکرد سنجیده است. وی افزود: اهمیت دادن به فیلم‌نامه یعنی حساب‌شده عمل کردن. اصولاً در پس کار کردن روی متن در روایتگری سینمایی، چه مستند، چه خرده‌روایت یا فیلم بلند و هرگونه دیگر، یک نوع حساب‌شدگی وجود دارد. وقتی متوجه شدم برای این رویداد که بناسنت نتیجه داشته باشد، روی مرحله متن کار می‌کنند و تصمیم دارند برای آن ورکشاپ برگزار کنند، مرا خوشنود کرد. این کارگردان بیان کرد: نقل و روایت موضوعات شهر مشهد بسیار مبحث مهم و ارزشمندی است و اینکه به متن پرداخته می‌شود، عملکرد صحیح و حائز اهمیتی است. وی ادامه داد: هر دو موضوع این رویداد، یعنی ساخت روایت‌هایی از شهر مشهد که مخاطبان در

جریان آن قرار بگیرند و روی آنان تأثیر بگذارد و از متن و موضوعات اطلاع پیدا کنند، برای من بسیار جذاب بود و باعث ترغیب من به حضور در این کارگاه‌ها شد. از آن گذشته حضور در مشهد توفیق بزرگی است که امیدوارم شامل همه بشود.

- مشهد، شهری پیش‌رو در حوزه فیلم مستند

این فیلم‌نامه‌نویس مشهد را در حوزه فیلم، مستند، خرده‌روایت و... شهری پیش‌رو دانست و تصریح کرد: من در جریان فعالیت‌های هنرمندان مشهدی هستم و کارهای آن‌ها بسیار تأثیرگذار است. این رویداد نیز نشانه‌ای از یک حرکت پیش‌رو، حساب‌شده و مطالعه‌شده است که می‌خواهد از گونه‌های مختلف و جدید برای کار رسانه‌ای استفاده کند. امیدواریم روایت‌های شهر مشهد بیش از این دیده شوند.مقدم‌دوست با اشاره به حضور خود در کارگاه نشست روایت شخصیت محور، بیان کرد: موضوع شخصیت در روایت بسیار مهم است و فقط شامل چهره‌ها و پرتره‌ها نمی‌شود، بلکه موضوع اصلی هر فیلم می‌تواند شخصیت آن اثر محسوب شود، به‌همین دلیل من این مبحث را فراتر از حوزه چهره و آدم‌ها مطرح کردم.

را پیش‌بینی می‌کنیم. البته فاز فعلی «روایت شهر» تا پایان مرحله تولید فیلم‌نامه است.

او خاطرنشان کرد: با توجه به اینکه اولین دوره

«روایت شهر» برگزار می‌شود، پیش‌بینی خود من

این نبود که تا این حد بتوانیم با هنرمندان تعامل و

آن‌ها را مجاب به شرکت در این رویداد کنیم. با توجه

به اینکه به طور مشخص گفته بودیم طرح‌ها باید

درباره چه سوژه‌هایی باشند، تصور نمی‌کردیم خیلی

بتوانیم ارتباط خوبی با هنرمندان برقرار کنیم ولی در

نهایت ارتباط لازم برقرار شد و آن‌ها حاضر به همکاری

بودند. این برای ما اتفاق خیلی خوبی بود. البته ما به

شرکت‌کنندگان اولویت طرح‌ها و سوژه‌هایمان را اعلام

کرده بودیم، ولی این به آن معنی نبود که سوژه‌هایی

که آن‌ها معرفی می‌کردند خارج از «روایت شهر» باشد.

اگر سوژه‌ای نیز آن‌ها معرفی می‌کردند که در پارادایم

کلی «روایت شهر» بود، آن را انتخاب می‌کردیم. به این

ترتیب تعدادی از سوژه‌های هنرمندان نیز به سوژه‌های ما

اضافه شده است.

چارسوق
هنر

«روایت شهر» و معرفی چهره‌های مشهدی

رئیس کمیسیون ویژه بانوان و خانواده شورای اسلامی شهر مشهد در گفت‌وگو با شهرآرا در حاشیه برگزاری افتتاحیه رویداد «روایت شهر» در محل کارخانه نوآوری مشهد گفت: با توجه به سابقه بیست ساله‌ای که

در شهرداری دارم، فکر

می‌کنم جای برگزاری چنین رویدادی در راستای معرفی مشهد خالی بود. در این حوزه افراد موفقی در میان بانوان و آقایان

وجود دارند. در این زمینه خلأ داریم و کار خاصی تاکنون انجام

نداده‌ایم. فاطمه سلیمی اظهار کرد: رویداد «روایت شهر» می‌تواند

به معرفی چهره خوب مشهد در عرصه بین‌المللی و برندسازی این شهر کمک کند که روایت‌های آن ترکیبی از فرهنگ، تاریخ

و مسائل هویتی مشهد است. وی ادامه داد: شورای ششم در بودجه‌بندی امسال و سال بعد (اگر پایه‌گذاری آن به درستی

صورت گیرد) از این رویداد حمایت خواهد کرد.

«روایت شهر» مانع مهاجرت هنرمندان می‌شود

خلیل موحدی محصل در حاشیه مراسم افتتاحیه رویداد «روایت شهر» در محل کارخانه نوآوری مشهد در گفت‌وگو با شهرآرا اظهار کرد: مشهد شهری است که ظرفیت بین‌المللی دارد. شهرها اگر هویت اصلی خود را

پیدا کنند، هم می‌توانند

پیشرفت کنند، هم ظرفیت‌های جدید خود را به عرصه ظهور

برسانند. عضو کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای شهر مشهد، نقش رویداد «روایت شهر» را در حوزه مشهدشناسی مهم دانست

و افزود: این رویداد می‌تواند در حوزه هویت‌شناسی و گسترش شهر مؤثر باشد و توجه به هنرمندان، یکی از ارکان مهم این

رویداد است. عضو کمیسیون فرهنگی اجتماعی شورای اسلامی

شهر مشهد تصریح کرد: متأسفانه تنها به هویت مشهد توجه

نشده، بلکه لگدمال هم شده است. علاوه بر اینکه هیچ برنامه‌ای

برای رشد آن وجود نداشته، برخی تصمیمات، به‌ویژه در حوزه

شهری، معماری و شهرسازی، هویت شهر را لگدمال کرده است

که مصداق بارز آن ساختارن‌سازی‌های اطراف حرم مطهر رضوی

است که طرحی نستجیده و شتاب‌زده بود. وی در ادامه افزود:

این اقدامات و تصمیمات شتاب‌زده باعث شده بخشی از هویت

مشهد (که غنی‌ترین هویت را در جهان تشیع دارد و محور آن

زائر است) از بین برود. به اعتقاد بنده در این زمینه کار فاحری در

زمینه‌شناسایی هویت مشهد انجام نشده است. موحدی محصل با

ابزار امیدواری درباره جریان‌سازی «روایت شهر» در عرصه فرهنگی

و هویتی مشهد بیان کرد: برخی اتفاقات در حوزه هویت‌سازی

برای مشهد صورت گرفته است، اما رویدادی که جریانی فرهنگی

را در این زمینه رقم بزند و مردم و نخبگان را پای کار بیاورد

وجود نداشته است که امیدوارم رویداد «روایت شهر» این حرکت

مثبت را رقم بزند.

سامان دهی «روایت شهر» از وظایف شهرآراست

نایب رئیس کمیسیون فرهنگی شورای شهر در حاشیه برگزاری رویداد «روایت شهر» در گفت‌وگو با شهرآرا گفت: خرده‌روایت‌هایی که در یک شهر وجود دارند از عوامل مهمی هستند که تاریخ و هویت آن شهر

را می‌سازند. قصه‌هایی

که از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند تاریخ و تمدن یک

شهر را می‌سازند. مهدی ناصحی با بیان اینکه برگزاری رویداد

«روایت شهر» با هدف معرفی فرهنگ و تاریخ شهر مشهد برگزار شده

است، افزود: به واسطه وجود مضجع مبارک امام‌رضا(ع) در شهر

مشهد، در طول سال‌های مختلف با رویکردهای متفاوت قصه‌های

گوناگون و تاریخ‌سازی در آن رقم خورده است. وی ادامه داد:

امروزه رسانه مهم‌ترین ابزار برای انتقال مفاهیم و فرهنگ است که

در قالب‌های مختلف هنری مانند فیلم‌سازی، تئاتر، موسیقی و...

می‌تواند نمود پیدا کند. این رویداد زمینه‌مناسی برای هنرمندان

مختلف است تا گرده هم آیند و خرده‌روایت‌های تاریخی شهر

مشهد را در قالب‌های مختلف رسانه‌ای تولید کنند و مؤسسه

شهرآرا نیز موظف است این آثار را گردآوری و بانک اطلاعاتی خوبی

در این زمینه تهیه کند.

هویت شهر به سرمایه‌های فرهنگی آن وابسته است

معاون شهردار و رئیس سازمان فرهنگی و اجتماعی شهرداری مشهد در حاشیه مراسم افتتاحیه رویداد «روایت شهر»، نخستین رویداد ملی هویت تصویری مشهد(رضایع)، اظهار کرد: هویت هر شهر وابسته به سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی آن

است. حسین باغلی افزود: این هویت‌ها در دوره‌های گذشته

شکل گرفته‌اند. از گذشته تا امروز نقش آفرینی کرده‌اند و می‌توانند

سرمایه‌ای برای حرکت روبه‌جلو در آینده باشند. باغلی گفت:

امروزی یکی از بزرگ‌ترین چالش‌های مادر حوزه فرهنگی و اجتماعی

اطلاع‌نداشتن نسل جدید از سرمایه‌های فرهنگی خودشان است.

رویداد «روایت شهر» می‌تواند کمک کند سرمایه‌های فرهنگی و

اجتماعی را با استفاده از قالب‌های تازه به نسل جدید معرفی

کنیم. معاون شهردار و رئیس سازمان فرهنگی و اجتماعی

شهرداری مشهد ادامه داد: با این کار می‌توان کاردهای تثبیت

هویت شهری و سرمایه‌ها را برای نسل جدید ایجاد و زمینه‌ای

فراهم کرد تا از این سرمایه‌ها برای حرکت روبه‌جلو در آینده

استفاده شود.